A. 1835. **N°. 136.**

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 10 November.

FRANKFORT, den 6den November.

Uit Odessa wordt gemeld, dat de Engelsche gezant, lord *Durham*, met zijn gevolg, in den nacht van den 10den October, te Nikolajeff is aangekomen. De overheden van die stad hadden alle noodige maatregelen tot zijne ontvangst genomen. Hij betrok de kamers, welke in een der fraaiste huizen van Nikolajeff, hetwelk de eigenaar te dien einde aangeboden had, voor hem waren ingerigt. Den volgenden dag spijzigde de lord bij den admiraal *Lasareff*. De voornaamste zee-officieren en verscheidene aanzienlijke personen waren tot dezen maaltijd genoodigd. De admiraal stelde de gezondheid van den Koning van Engeland in, en lord *Durham* beantwoordde dit met een toast op het welzijn van Z. M. den Keizer van Rusland. De eerste toast werd opgevolgd door het Engelsche, en de laatste door het Russische volkslied, door muzijk en een corps zangers uitgevoerd. De gezant stond daarna op, nam een glas champagner in de hand en sprak de volgende woorden: « Ik stel voor, dezen wijn op de eer der Russische vloot te drinken; ik « wensch, dat zij ten hoogsten top van voorspoed en magt moge geraken; dat er steeds eene goede verstandhouding tusschen haar en de « vloot van Groot Brittanien heerschen, en beide vloten zich nimmer « anders ontmoeten mogen, dan met oogmerk, om met elkander vereenigd ten algemeenen nutte en tot wederzijdschen roem der beide « staten werkzaam te zijn. Ik voeg bij dezen wensch de gezondheid « van den admiraal *Lasareff*. » — Den 12den heeft lord *Durham* de admiraliteit, het observatorium, eenige op de reede liggende schepen bezocht, en vervolgens, na nog eenmaal bij den admiraal gespijzigd te hebben, zijne reis naar Kiew voortgezet.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft den wensch te kennen gegeven, dat het plan der ingezetenen van Weenen, om de huldiging van den Keizer plegtig te vieren, geen gevolg moge hebben; maar in plaats daarvan de waterleiding uit den Donau hersteld worde, waardoor in het gebrek aan water, aan hetwelk een gedeelte van Weenen inzonderheid in 1834 en 1835 geleden heeft, zal kunnen voorzien worden. Tevens heeft Z. M. toegestaan, dat aan deze waterleiding hoogstdeszelfs naam zal worden gegeven. — Tot goedmaking der kosten van dit werk is nu eene inschrijving geopend. De koopman *George* baron van *Sina* heeft daaraan voor dertig duizend gulden conv. munt deel genomen, en verder aangeboden, om, bijaldien de inschrijving voor hetgeen verder vereischt wordt, niet vol mogt komen, het te kort tegen 4 percent interest te zullen bijdragen.

— Den 12den October heeft weder eene horde Bosniers eenen inval op Oostenrijksch grondgebied gedaan en een aantal hoornvee geroofd. Daar de minnelijke vorderingen, om schadevergoeding, zonder gevolg bleven, liet de Oostenrijksche generaal *Rukavina* den 17den troepen tegen Groot-Kladusz oprukken. De Bosniers boden moedigen tegenstand, maar werden teruggedreven, en wierpen zich daarop in hunne verschanste houten huizen, waaruit zij een geweervuur onderhielden. Er werden van de Oostenrijksche zijde Congrevische vuurpijlen op afgezonden, waardoor meer dan 100 van die huizen in brand gestoken, en met een groot aantal van hunne verdedigers vernield werden. Wijders werd te gelijker tijd het versterkte kasteel Kladusz met geschut aangevallen. De benaauwde bezetting verliet het in den loop des gevechts, terwijl allerwege het veld door de vlugtende Bosniers werd geruimd. De Oostenrijksche krijgsmagt voerde, bij den terugtogt, hoornvee mede, om de beroofde grensbewoners schadeloos te stellen. Het overschot werd aan de Bosnische eigenaars teruggegeven. Het verlies aan manschap der Turken moet groot zijn, maar kan niet bepaald opgegeven worden. Aan de Oostenrijksche zijde zijn 10 man gesneuveld en 32 gekwetst.

— Men meldt uit Munchen, dat Zijne Majesteit de Koning van Beijeren zich in het midden dezer maand naar Griekenland zal begeven. Hoogstdezelve zal zich te Ancona naar Athene inschepen.

— Volgens berigten uit Berlijn, is de aandacht van den Pruissischen staatsraad gevestigd geworden op de gevolgen van het groot Duitsche tolverbond ten opzigte van Engeland. Sommige Engelsche dagbladen houden niet op met daartegen uit te varen. Sommigen vreezen, dat dit in Engeland ongunstige gesteldheden zal te weeg brengen, en wenschen, dat eene nadere verklaring worde voorgekomen en de meening bestreden, alsof men ten oogmerk zou hebben om de Britsche industrie te ondermijnen; eene meening, welke de partijgeest te baat neemt, om haat tegen de Oostelijke mogendheden te verspreiden.

LONDEN, den 6den November.

De Times zegt: « Wij zouden de eersten zijn om ons over eene verzoening te verheugen, bijaldien de goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Engeland het minste had geleden; maar de Fransche regering heeft, ten aanzien van Spanje, geenszins van staatkunde willen veranderen, en wanneer de Britsche regering aanmerkingen heeft in het midden gebragt, ten einde aan het viervoudig verbond meer klem bij te zetten, is dit waarschijnlijk slechts geweest met oogmerk om een einde te maken aan de vermetele sluikerij, waardoor de opstandelingen van de noodige behoeften werden voorzien. »

De *Courier* merkt daaromtrent aan: « De gansche geschiedenis berust op een vertoog, dat lord *Granville*, onze ambassadeur te Parijs, aan den hertog *de Broglie* zou gedaan hebben, om op de vervulling van het viervoudig verbond aan te dringen. Maar wij twijfelen er aan, dat zulks werkelijk heeft plaats gehad. Wij gelooven niet, dat ons gouvernement den minsten argwaan tegen het Fransche ministerie omtrent het viervoudig verbond heeft gehad. Lord *Granville* zal overigens ook wel kennis hebben bekomen van hetgeen de hertog *de Broglie* aan den Spaanschen gezant, aangaande het *Journal des Débats*, gezegd heeft. »

PARIJS, den 6den November.

De *Moniteur* behelst eene Koninklijke ordonnantie, waarbij de aanleg van eenen ijzeren spoorweg tusschen Parijs en St. Germain wordt toegestaan.

— De ziekte van den admiraal *de Rigny* heeft een gunstigen keer genomen, en hij is veel beter.

— Veertien onder-officieren van het 17den regement van linie, die in het ontdekte geheime genootschap van Toulouse waren betrokken, zijn bij een ministerieel besluit afgezet en door eenen adjudant naar Port-Vendre gebragt, na hun woord van eer gegeven te hebben van niet te zullen ontvlugten. Zij worden naar Afrika ingescheept, waar zij bij een regement jagers als gemeenen zullen ingelijfd worden.

— Het ministeriele avondblad gaf gisteren de volgende tijdingen uit Spanje:

« Den 24sten is, bij de aankomst van *Cordova* te Vittoria, een gedeelte van de Carlistische armee naar Salvatierra en het andere, met don *Carlos*, naar Segura teruggetrokken. Den 27sten heeft *Cordova* het eerstgemelde korps aangevallen en geslagen, en is te Salvatierra binnengerukt. Maar doordien den 28sten de hoofdmagt der Carlisten kwam opdagen, is hij naar Vittoria teruggetrokken. Hij werd daarbij achteraan gezet, maar kwam niet in gevecht. Het schijnt, dat een zijner eskadrons, aan het dwalen geraakt, niet weder bij hem heeft kunnen komen. Dit voorval hebben de Carlisten te baat genomen om geruchten van overwinningen uit te strooijen; maar inderdaad hebben zij meer verloren dan de Christino's. Het tweede regement der garde en een regement kavalerie zijn naar de armee vertrokken. Den 26sten is de armee van Andalusie door de provincie Cuença gekomen, zich naar Arragon begevende."

Heden behelst het gemelde blad geene nadere tijdingen. Maar in andere bladen vindt men de volgende verschillende berigten:

« Heden ontvangen brieven uit Bayonne behelzen omtrent het gevecht van Salvatierra bijzonderheden, volgens welke *Cordova* onvoorzigtelijk met 12000 man eene kolonne Carlisten zou vervolgd, en daardoor in den nacht van den 28sten op den 29sten te midden van de Carlistische hoofdmagt, uit 25 bataljons bestaande, zou geraakt zijn. Toen zou hij zijne verstrooide troepen hebben willen hereenigen, maar vruchteloos, en hij zelve niet dan met groot verlies van Salvatierra naar Vittoria, zeven mijlen van daar gelegen, hebben kunnen ontkomen. »

— De Carlistische berigten spreken van 3000 krijgsgevangen, van even zoo veel buiten gevecht gestelde manschappen, en van eenen aanzienlijken buit van krijgsmaterieel. Maar men kent bij ondervinding de overdrevenheid van die berigten, en weet dat de luisterrijkste overwinningen dikwijls op niets uitloopen. »

— Brieven uit Bayonne, van den 2den November, bevestigen den tegenspoed van *Cordova* op den 27sten en 28sten October. Zijne magt bedroeg 14000 man. Het hoofdkwartier der Carlisten was den 29sten te Salvatierra.

Een andere brief uit Bayonne meldt: "Ik heb een Spanjaard gesproken, die Vittoria den 29sten verlaten heeft. Hij zegt, dat de behaalde voordeelen van de Carlisten weinig te beduiden hebben, en dat hij 100 Carlistische krijgsgevangenen te Vittoria heeft zien binnen brengen. Dit zou genoegzaam aantoonen, dat de Christino's geene nederlaag hebben geleden. Men had twee dagen achtereen scherp gevochten, en de Carlisten hadden het veld behouden; dat was alles.

's GRAVENHAGE, den 2den November.

Bij besluit van den 4den November, is de heer Mr. *J. C.* baron *de Mey van Streefkerk*, op deszelfs verzoek, met den 12den dezer maand, eervol ontslagen uit de betrekking van secretaris van staat, en, in deszelfs plaats, als zoodanig aangesteld de staatsraad in buitengewone dienst, *G.* graaf *Schimmelpenninck*.

Bij hetzelfde besluit is de baron *de Mey van Streefkerk*, met het voorschreven tijdstip, benoemd tot minister van staat.

AMSTERDAM, den 7den November.

Naar wij vernemen, zoude aan den Heer Ingenieur *Brade* door Z. M. de noodige concessie tot het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg tusschen onze hoofdstad en Haarlem zijn verleend.

MIDDELBURG den 6den November.

Heden arriveerde alhier, met het stoomjagt *Prinses Marianna*, van Rotterdam, Z. K. H Prins *Albert* van Pruissen en gevolg, welke aan het *Nieuw Heeren-Logement van Oranje*, in de lange Noordstraat, is afgestapt, na vooraf, bij deszelfs aankomst, door Zijne Exc. den luitenant-generaal opperbevelhebber, den generaal majoor provincialen kommandant, den heer burgemeester en den plaatselijken kommandant te zijn opgewacht. Z. K. H. heeft vervolgens gedineerd bij Zijne Exc. den luitenant-generaal baron *de Kock*.

GRONINGEN, den 4den November.

Het Genootschap *ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen* hield heden avond eene zeer belangrijke vergadering. Na eene bijdrage van het honorair lid Dr. *J. Brook*, waarin deze menige nieuwe eigene waarnemingen mededeelde nopens de herstellingskracht bij vogelen en visschen en over de levenswijze van eenige insekten, was deze vergadering hoofdzakelijk bestemd tot de voorstelling van de proeven met de Hydro-Oxygen-Microskoop van den heer *L. B. van Oven*, die de leden met het grootste genoegen en de meeste belangstelling beschouwden. Bovendien werd het Genootschap op eene zeer aangename wijze verrast door de mededeeling van een werktuig, waarvan in de Letterbode eenig nader berigt zal worden gegeven, door de heeren *S. Stratingh*, Ez. en *C. Becker* tot stand gebragt, door hetwelk, door middel van eenen kunstig aangebragten Electromagnetischen stroom, eene geregelde beweegkracht wordt daargesteld, blijkbaar doordien het geheele werktuig op raderen aangebragt, door zijne eigene kracht wordt voortgestuwd, en dus als tot een model en bewijs van de mogelijkheid van een Electromagnetischen wagen dienen kan. Daar wij gelooven, dat tot nu toe nog niet eene zoodanige eenvoudige daarstelling van Electromagnetische beweegkracht en bovendien eene zoo gelukkige toepassing van deze kracht op de voortstuwende beweging is daargesteld, zoo vermeenen wij verpligt te zijn door de mededeeling daarvan aan de waarde van deze proefneming eenige hulde te doen, en het algemeen op het aanzijn van deze nieuwe natuurkracht aandachtig te maken.

Mengelwerk.

Het viervoudige verbond.

Na den val van het ministerie TORENO, ten gevolge der revolutionaire en oproerige bewegingen, was men, naar het scheen, te *Londen*, en nog meer te *Parijs*, verlegen over de vraag: hoe de nieuwe omkeer van zaken moest worden opgenomen? De regering te *Madrid* werd een tijdlang door twee kampstrijden bedreigd, en hare ontbinding scheen met rassche schreden te naderen; want het onderscheid tusschen hetgeen zij met *Navarra* en *Biscaje* te doen had, waar men haar geenszins erkende en in *Arragon*, *Catalonië*, *Valencia*, *Andalusië* en *Estramadura*, waar IZABELLA II nog haren schepter zwaaide, maar alles der junta's boven haar het [illegible] gezag [illegible], was zoo gering, dat het met regt den naam van dubbelen kampstrijd mag dragen. In deze dagen van onzekerheid hoorde men naauwelijks van het viervoudige verbond; men vergenoegde zich met gedwee af te wachten, hoe die onzekerheid zich zou oplossen. Maar ziet, daar trad op eens MENDIZABAL te voorschijn; deze staatsman kwam, zag en overwon. Buitengewoon snel gelukte het hem, het in TORENO's handen verzwakte oppergezag door bevredigings-maatregelen te herstellen. De junta's vertrouwden zijne beloften, en deze beloften wist hij zoodanig te middelen, dat er van de zijde der regering weinig of niets werd opgeofferd. Hij weigerde de constituerende cortes aan te nemen en hield zich aan het statuto-real, dat heet: hij zocht de revolutionaire junta's met den zwakken teugel der bestaande verordeningen te besturen, hetwelk hem buitengemeen wel gelukte. Tot hiertoe heeft hij veel verstand, omzigtig- en werkdadigheid aan den dag gelegd: of hem ook even zoo veel staatkundig genie, scheppings-geest en organisatie-talent eigen is, zal de toekomst ons moeten leeren.

Vooreerst heeft hij twee zaken van groot belang tot stand gebragt: hij heeft de revolutionaire bewegingen, naar het uiterlijk aanzien, binnen hare grenzen terug gedrongen; hij heeft de kabinetten van *Parijs*, *Londen* en *Lissabon* tot nieuwe verklaringen aangespoord, overeenkomstig den geest van het viervoudige verbond. Het kabinet der Tuilerien is wel het meest van allen van gedrag veranderd, en heeft daartoe misschien wel den meesten grond. Wat men door het monster-proces voor het hoogste geregtshof des lands vervolgde, — plannen ter omverwerping der regering en gewapende opstanden tegen de wettige magt, kon men in *Spanje* gevoegelijk geenszins goedkeuren; eene regering, die zich groote concessien liet afdwingen, was een gevaarlijk voorbeeld tot nabuur. De nieuwe minister heeft in minder dan zes weken, bijna alle provincien, die zich zelven junta's, dat is afgezonderde regeringen, gegeven hadden, onder het gezag der Koningin terug gebragt.

Men zal welligt zeggen, dat deze zegepraal, wel geen bloed, maar toch vele concessien gekost heeft, en dat men alles aan de oppositie heeft ingewilligd. Dit is alles echter geene waarheid. De oppositie-partij verlangde constituerende cortes en ontbinding der laatst verkozene; maar deze laasten zijn desniettemin weder gekozen geworden. De oppositie verlangde, wanneer dan toch de reeds bestaande cortes weder moest bijeengeroepen worden, dat zij zich dan met het daarstellen eener nieuwe verkiezingswet zouden bezig houden en dan moesten uiteengaan. Ook hierin is niet bewilligd geworden. Onderscheidene junta's hebben dringend verlangd, dat men hare maatregelen, hare benoemingen, zonder uitzondering zou goedkeuren: dit is echter niet geschied. Even zoo min ging de regering te *Madrid* tot afzettingen in massa over. De drukpers-vrijheid werd niet, zoo als de junta's begeerden, ingevoerd. Integendeel schijnt men het statuto-real met voorzigtigheid en gematigdheid te zullen herzien; dit schijnt ten minste de wil dergenen te zijn, die thans aan het roer zitten. Ook te *Londen* beijvert men zich, de goede verstandhouding tusschen het kabinet der Tuilerien en dat van St. James met betrekking tot de Spaansche zaken, voor alle storenis te vrijwaren. De *Sun* zegt, dat niets meer bezijden de waarheid is, dan dat *Frankrijk* van het viervoudig verbond zou afwijken. In tegendeel is het hem bekend geworden, dat de Fransche regering de partij der Koningin-regentes van *Spanje* met troepen en geld ondersteunt. — Het meest in het oogloopend blijk van het voortdurend aanzijn des viervoudigen verbonds, is uit *Lissabon* herkomstig. Het *Diario* van den 17den October, bevat de, door Engelsch-Franschen invloed tot stand gebragte overeenkomst over het meermalen besprokene hulpkorps, welke overeenkomst door PALMELLA voor *Portugal*, en door PEREZ DI CASTRO COLOMERA voor *Spanje* onderteekend is. Volgens dezelve wordt harer majesteit de Koningin-regentes een Portugeesch hulpkorps aangeboden, om aan den burgeroorlog een einde te maken, alles overeenstemmende met den inhoud van het derde artikel der bijlage tot het viervoudige verbond van den 22. April 1834. Zes duizend Portugezen, die des noods op tien duizend kunnen gebragt worden, zouden *Spanje* binnen rukken om tegen den pretendent te velde te trekken. Wij hebben gezien, dat dit werkelijk den 17den October bij *Zamora* heeft plaats gehad. Wij zullen nu zoeden moeten zien, welke voor- of nadeelige gevolgen deze maatregel zal te weeg brengen.

Berigt wegens een uiterst belangrijk werk over de verbetering van den Waterstaat in Oud-Nederland.

Voor *Oud-Nederland*, welks welvaart van den toestand zijner rivieren, zoo met betrekking tot derzelver bevaarbaarheid als derzelver aanwas afhangt, is wel geene wetenschap nuttiger dan de waterbouwkunde. Een werk, waarin de grondregelen der rivier-bouwkunde, de toestand der Nederlandsche rivieren, en de door dezelve veroorzaakte overstroomingen worden opgegeven, benevens de middelen ter verbetering der bestaande gebreken worden aangewezen, verdient van zelve de opmerkzaamheid van alle nadenkende Hollanders (Nederlanders).

Zoodanig werk is door den Koninklijk Beijerschen Geheimraad v. WIEBEKING in het licht gegeven, van veertig, zeer naauwkeurige kaarten der Nederlandsche stroomen en derzelver oevers, voorzien, onder den titel van: *Vier boeken over het wetenswaardigste en belangrijkste der waterbouwkunde, met daarbij gevoegde leerrijke voorbeelden.*

In het eerste deel van dit werk, wordt, in het eerste hoofdstuk, de natuurlijke loop der rivieren, de eb en vloed aan hare mondingen, in verhouding tot die streken, door welke zij stroomen, ten behoeve der rivier-bouwkundigen opgegeven.

In dit hoofdstuk wordt voornamelijk aangetoond, wat de rivier-bouwkunde behoort in acht te nemen, zal zij de oevers en dammen behoorlijk beschutten; overeenkomstig hare grondregelen, den rivieren de noodige diepte verschaffen; de op haar nadeelig invloeijende kleine rivieren, het zamenvloeijen gemakkelijk maken; zoo als, b. v. met de Waal in het Pannerdensche kanaal, ten opzigte van den Neder-Rijn, en den Yssel het geval is; waardoor men voor de scheepsvaart nadeelige ondiepten of zoogenoemden *neeren* kan verhoeden. In dit zelfde kappittel is, bovendien, de beste wijze opgegeven, om den snelvlietenden loop der afstroomende rivieren, overeenkomstig de meest bekende grondregelen te kunnen berekenen, welke grondregelen met de aanvankelijk bestaande berekeningen volkomen overeenstemmen.

Bovendien wordt daarin ten duidelijkste aangewezen, hoe, en op welke wijze de loop der rivieren kan verbeterd en de opstoppingen door ijsgang kunnen voorgekomen worden.

Al deze punten van beschouwing zijn in het bovengenoemde werk door voorbeelden opgehelderd; terwijl eindelijk in dit eerste hoofdstuk, de hoofdoorzaak der bestaande eb en vloed, langs de kusten der zee, breedvoerig wordt aangewezen, en in het bijzonder met betrekking tot de Nederlandsche hoofd-rivieren; als mede eene daadzakelijke opgave van hetgeen de Nederlandsche rivier-bouwkundige behoort in acht te nemen, om zich alle bestaande voordeelen ten nutte te maken en alle mogelijke nadeelen te voorkomen.

Het tweede hoofdstuk van dit belangrijke werk handelt over de hoofd-rivieren, die *Oud-Nederland* doorstroomen, en over de dijkbreuken, door de stormen, vooral in het wintersaizoen, veroorzaakt, zoo als op de bovengenoemde kaarten, met blaauw gekleurde aanwijzingen genoegzaam is aangeduid, als mede over den door plaats gehad hebbende stormen, of andere natuur-verschijnselen, veranderden gewonen loop der *Oud-Nederlandsche* hoofd-rivieren.

Niet alleen dat in dit hoofdstuk eene geregelde opgave der van 1421 tot 1833 plaats gehad hebbende overstroomingen, en al de verwoestingen, uit die overstroomingen voortgevloeid, naauwkeurig wordt geleverd en op de bij dit werk [illegible] de kaarten [illegible] zijn de middelen aangewezen [illegible] te voorkomen.

Het derde hoofdstuk bevat het speciale der verbeterings-voorslagen voor den waterstaat van *Oud-Nederland*, en de maatregelen, welke aan te wenden zijn, om in het vervolg alle overstroomingen voor te komen; de uitwateringen der binnenlanden in den zomer gemakkelijker te maken; de rivier-havens tegen de zeestroomen te beveiligen en de bevaarbaarheid der rivieren bij lagen waterstand te bevorderen.

Deze voorslagen zijn steeds op plaatselijke kennisneming gegrond, zoo wel met betrekking tot de Merwe, als tot de nieuwe Maas, de Oude Maas, den Hollandschen Yssel, de Lek, den beneden Rijn, de Waal, den Gelderschen Yssel, het Pannerdensche Kanaal en den onverdeelden Rijn; terwijl daarbij de aard dezer stroomen, derzelver zamenvloeijing, loop en strekking, alsmede de ijsgangen en de onverhinderde scheepvaart bijzonder in aanmerking zijn genomen.

Bovendien vindt men hier den binnenlandschen waterstaat van *Noord-* en *Zuid-Holland* beschreven, en wat tot deszelfs verbetering hoogstnoodig vereischt wordt; waarbij mede een overzigt der plaats gehad hebbende overstroomingen en derzel-

ver opzaken, benevens eenige voorslagen van andere water-bouwkundigen, gevoegd zijn.

Het geheele werk stelt alzoo een iegelijk, die onze stroomen kent, in staat, om al de daarin vervatte voorslagen te kunnen beoordeelen, daar zij met bijzondere duidelijkheid en bijvoeging van overtuigende bewijzen zijn ingekleed. Het zal slechts op ons gouvernement aankomen of het dezelve zal kunnen aannemen en ten uitvoer leggen.

Overigens, daar niemand beter dan een bekwaam water-bouwkundige, de onvermoeide vlijt, waarmede onze natie den vaderlandschen grond aan de woede der golven heeft ontwoekerd, kan beoordeelen, is het niet te verwonderen, dat de heer V. WIEBEKING, dit lofwaardig vlijtbetoon op vele plaatsen in zijn werk huldigt, en dat hij op de aanwending der meest doeltreffende middelen, met edelen ijver, aandringt. Ten bewijze hiervan nemen wij eene plaats uit de Inleiding van zijn belangrijk werk over, benevens eene andere, in het Nederduitsch geschreven. Eerstgenoemde luidt aldus: « Mogt deze eerwaardige en grootmoedige natie het verlichte Europa zoo spoedig mogelijk bewijzen, dat zij, door doeltreffende stroomverbeteringen en genoegzame verhooging der rivierdijken, met verstand en ijver voor de veiligheid harer nakomelingen weet te zorgen.

« Het tegenwoordige geslacht, hetwelk zich zoo dikwerf over den slechten toestand van den waterstaat heeft vermeend te moeten beklagen, en zoo veel onheil van overstroomingen te verduren had, behartige toch met zulk eenen ijver, als bij het ontwerpen en het volvoeren van elke roemvolle en hoogst belangrijke zaak gevorderd wordt, het belang der volgende tijden, met betrekking tot de natuurlijke gesteldheid van het land zijner inwoning, opdat het alle verwijt der nakomelingschap moge ontgaan. Of zouden, wanneer het de stroomen grootendeels laat verzanden, en de uitwatering der binnenlanden, als gevolgen dier verzandingen in verval doet komen; wanneer het den zich meer en meer uitbreidenden omvang van het Haarlemmer Meer niet verkiest op te merken en de vaart op het Y niet door aanzienlijke maatregelen verbetert; wanneer het de voorhanden zijnde, en op de grondregelen der water-bouwkunde en de hijdrometrische gesteldheid der stroomen berekende, middelen van verbetering niet verkiest aan te wenden: zouden de volgende geslachten de nadeelige gevolgen van zulk eene onverantwoordelijke nalatigheid niet jammerlijk moeten ondervinden? Wanneer als dan, na eenige eeuwen, de scheepvaart op de stroomen, door derzelver verzandingen, onmogelijk geworden is, en gevolgelijk ook de uitwateringen der binnenlanden vervallen zijn, zouden dan de nakomelingen niet gedrongen worden uit te roepen: ziet, die kale, eenmaal zoo gras- en vruchtrijke rivieroevers; die met volkrijke en bloeijende steden en dorpen prijkten; die van alle scheepvaart beroofde stroomen, die eertijds van schepen wemelden, toen zij nog niet, zoo als thans, verzand waren! Onze voorvaders hebben, helaas! alle waterleidkundige verbeteringen in den wind geslagen en de ophooging onzer rivier- en zeedijken veronachtzaamd: nu heeft de natuur de eerstgenoemden zoodanig in zulk eenen staat gebragt, dat wij eenen vruchteloozen kampstrijd met de golven, met ijsgangen en springvloeden moeten volhouden, terwijl andere natiën onzen handel hebben aan zich getrokken."

De tweede plaats luidt aldus: « Maar wanneer men aan de eene zijde zich blijft aankanten tegen het verbeteren der groote rivieren, door doorsnijdingen; tegen de afdamming of stuiting der killen van de Merwe; tegen de verhooging van de rivier-dijken, als ook tegen de hoogste waterstanden en ijsdammen, en tegen het aanleggen van geprojecteerde kribben in de Merwe, langs den Alblasserwaard; tegen de besteeding van de Separatie-kribben in den mond van de Lek, van den Hollandschen Yssel en van den Gelderschen Yssel, laatstgenoemde, om eene grootere hoeveelheid water af te voeren; tegen de sluiting van het kanaal van St. Andries en tegen de door mij geprojecteerde werken in de nieuwe Maas; wanneer men aan den anderen kant geenszins wil gedoogen het inkorten van de voordammen en kribben langs den Beneden-Rijn en Lek; kribben welke de normale breedte van de rivieren verminderen, dan schiet er niets over, als den gewissen ondergang van Hollandsch binnenlandsche scheepvaart en uitwatering eene eeuw vroeger of eene eeuw later af te wachten, en van tijd tot tijd de verderfelijke overstroomingen der rijkste landschappen ongelukkiglijk te moeten aanschouwen.

« Niemand kan zich zelven nu meer verontschuldigen met zijne onkunde, en van niet geweten te hebben, daarom zulk een groot belang te moeten stichten, als het is hier geregd en aangewezen. (Ziet mijne memorie: sur la conservation du waterstaat de la Hollande, mijn Atlas van de Hollandsche rivieren; mijne waterbouwkunde, en het eerste boek van dit werk. Niet, dat ik iemand mijne voorslagen wil opdringen. Neen ik leg mijn werk ter beoordeeling van een iegelijk open en inzonderheid van dezulken, die bekwamer zijn dan ik ben."

Het slot van het eerste deel luidt aldus:

« Dat de inhoud van dit deel door de tot onderzoek van al wat wetenswaardig is zoo zeer genegene, door de vaderlijk zorgende en ter bevordering van al wat goed is zoo zeer gezinde staats-regering onderzocht en behartigd zal worden, is buiten allen twijfel: want de verbetering van den waterstaat van *Oud-Nederland* kan de natie, welke met voorbeeldeloozen ijver den door haar bewoond wordenden grond heeft herschapen en aan geene zijde der zee hare krachten en vlijt beproefde, die de eerste in Europa was, welke godsdienstige verdraagzaamheid beoefende, voor de groote en smartelijke opofferingen, welke zij zich om den Belgischen opstand heeft moeten getroosten, eenig en alleen schadeloos stellen. Voortbestaand aan dien waterstaat toch staat aan de algemeene welvaart en het bestaan des lands in een naauw verband."

Dit werk kan van den te Munchen wonenden Schrijver of van elken in *Oud-Nederland* wonenden soliden boekhandelaar ontboden worden. De prijs van dit eerste deel is tien dukaten.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Nov. 1 El 4 Palm 3 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D.
Den 9 Nov. 1 El 4 Palm 3 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim negen en dertig jaren, mijn veel geliefde Echtgenoot, de Heer *Z. R. A. REIJERS*, tot mijne bittere droefheid, mij nalatende vijf jonge kinderen.

ARNHEM,
den 7den November 1835.

M. VAN EMBDEN,
Weduwe Z. R. A. REIJERS.

De Wijnhandel zal op denzelfden voet voortduren. — Door de veelheid mijner betrekkingen, dient deze tot algemeene kennisgeving.

§ † § DE HOOFD-ADMINISTRATIE VAN HET REGIMENT HUSSAREN No. 6. in garnizoen te *Zutphen*, zal, op Vrijdag den 13den November 1835, des voormiddags ten elf ure, aan het Magazijn van opgemeld Regiment, publiek aan de meestbiedenden verkoopen:

Eene aanzienlijke partij oude PATROONTASSCHEN, SABELKOPPELS, SABELTASSCHEN, KARABIJN-RIEMEN, TROMPETTEN, ZADELS met TOEBEHOOREN, STANGEN, VELD- en STALHALSTERS, en paren STALHALSTERKETTINGEN. — Twee uur voor den Verkoop, voor een ieder te zien.

† † † Mr. *WILLEM HENDRIK TAAY*, openbaar Notaris, residerende te *Arnhem*, als daartoe door de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, gecommitteerd, is van meening, om, namens de erfgenamen van wijlen den Wel Edel Geboren Heer *MICHIEL HENDRIK VAN DEN OUWELAND* en Vrouwe *JOHANNA CATHARINA VAN ESTVELT*, in leven Echtelieden, ten Huize van den Kastelein *JEAN ROBERT*, in het Logement het *Hôtel der Nederlanden*, aan de groote Markt te *Arnhem*, in het openbaar, op Vrijdag den 13den November 1835, des namiddags om 3 uren precies, bij inzet, op genot van hooggeld, te veilen, en 14 dagen daarna, zijnde Vrijdag den 27sten November, ter zelver uur, bij toeslag te verkoopen, de navolgende ONROERENDE GOEDEREN, behoorende tot voorschrevene nalatenschappen, als:

IN HET KWARTIER NYMEGEN.

1o. Eene UITERWAARDSWEIDE, gelegen te *Beuningen*, Sectie A No. 5, groot 6 Bunders, 47 Roeden en 10 Ellen; pachters *PETER WOUTERS* en *LUCAS DERKS*.

2o. Een stuk WEILAND, gelegen in de Buurtschap *Linden*, gemeente *Elst*, Sectie A No. 37, groot 4 Bunders en 14 Roeden; pachter *BERNARDUS ROGGEN*.

3o. Eene HOFSTEDE, gelegen in *den Sneuenhoek*, gemeente *Elst*, bestaande in HUIS, SCHUUR, BOOMGAARD en TABAKSLAND, te zamen, Sectie G No. 32, 33 en 34, groot 87 Roeden en 20 Ellen; pachter *JAN VAN EIMEREN*.

4o. Eene HOFSTEDE, gelegen in de gemeente *Valburg*, bestaande uit HUIS, SCHUUR en TABAKSLAND, te zamen Sectie C No. 67 en 68, groot 19 Roeden en 50 Ellen; pachter *BEREND DERKSEN*.

5o. Eene WEIDE, gelegen te *Bemmel*, *de Klaverkamp* genaamd, Sectie A No. 16 en 17, groot 5 Bunders, 72 Roeden en 90 Ellen; pachter *G. VAN GENDT*.

6o Een Parceel BOUWLAND, gelegen te *Angeren*, *de Neeltje's* genaamd, Sectie B No. 163, groot 1 Bunder en 33 Roeden; halfbouwer *JOHANNES VERHEIJEN*.

7o. Een parceel BOUWLAND, gelegen in *de Hoeven* te *Huissen*, Sectie G No. 173, groot 2 Bunders, 78 Roeden en 50 Ellen.

8o. Een parceel BOUWLAND, gelegen als voren, Sectie G No. 185, groot 2 Bunders, 97 Roeden en 80 Ellen; pachters van No. 7 en 8, *JAN VAN BRAGT* en *GRADUS GIESEN*.

9o. Een stukje TABAKSLAND, *Moormans boomgaard* genaamd, gelegen bij *Huissen*, Sectie E No. 268, groot 25 Roeden en 40 Ellen; pachter *GERARDUS BERENDS*.

10o. Eene ERFPACHT van ƒ 42.00 in het Jaar, uit ontgeveer 1½ Bunder land, in *de Hoeven*, te *Huissen*, ten laste van *JOHANNES NYENHUIS*.

11o. Eene UITERWAARDSWEIDE, gelegen in den polder van *Meijnerswijk*, gemeente *Elden*, genaamd *de Zevenmorgen*, Sectie A No. 149, 150 en 151, groot 4 Bunders, 78 Roeden en 60 Ellen.

12o. Eene dito WEIDE, gelegen als voren, *de Kijfmolgen* genaamd, Sectie A No. 154 en 163, groot 5 Bunders, 48 Roeden en 80 Ellen.

13o. Eene dito WEIDE, gelegen als voren, *de Geesting* genaamd, Sectie A No. 155, 156 en 162, groot 6 Bunders, 9 Roeden en 70 Ellen.

Zullende de sub No. 11, 12 en 13 aan elkander gelegene Uiterwaarden mede in ééne massa worden geveild.

14o. Eene HOFSTEDE, mede gelegen in de Gemeente *Elden*, aan de Meijnerswijksche straat, *de Kloekhen* genaamd, bestaande in HUIS, met STALLING en TUINGROND, Sectie A No. 72, 73 en 74, groot 43 Roeden en 20 Ellen; pachter *DERK KLAASSEN*.

15°. Een ELZENPAS, gelegen in de Gemeente *Elden*, aan den dijk naar *Drial* en de *Klapstraat*, Sectie C N°. 66, 66c, 67, 69, 91, 92, 304, 305 en 308, groot 6 Bunders, 32 Roeden en 32 Ellen.

IN HET KWARTIER EN DE GEMEENTE ARNHEM.

16°. Een HUIS met TABAKSCHUUR, gelegen aan den *Rosendaalschen Weg*, Sectie C No. 377; pachter *JOHANNES WILLEMSEN*.

17°. Een stuk BOUWLAND, gelegen in *den Hezelaar*, Sectie N No. 386, groot 1 Bunder, 20 Roeden en 60 Ellen; pachter *JACOB LODEWYK*.

Zijnde de grootte van bovenstaande parceelen naar de opmeting van het Kadaster opgegeven, en die breeder bij de biljetten omschreven. Ten opzigte derzelve, even als over de voorwaarden van verkoop, zijn meerdere inlichtingen te bevragen ten Kantore van den bovengenoemden Notaris Mr. *W. H. TAAY*; brieven franco.

---

† § Op Zaturdag den 21sten November 1835, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Heer *OFFENBERG*, in *den Bok*, te *Renkum*, zal men, ten overstaan van het Vredegeregt in het kanton *Wageningen*, door Mr. *GERARD VAN ECK*, Notaris te *Arnhem*, daartoe door de Regtbank te *Arnhem* gecommitteerd, in het openbaar, bij toeslag, doen verkoopen de navolgende, No. 129, en 133 dezer Courant breeder omschrevene VASTE GOEDEREN:

1°. Het HEERENHUIS met ACHTERHUIS en BERGSCHUUR, TUIN, MOESGROND, BOUWLAND en HOUTGEWASSEN, benevens 10 Bunders 38 Roeden en 70 Ellen HEIDEGROND, alles aan den Utrechtschen straatweg onder *Heelsum*, gemeente *Renkum*, gelegen. Ingezet op . *f* 10,000

2°. De HOFSTEDE, onder *Rijkersweerd*, gemeente *Elst*. Ingezet op . . . - 3010.

3°. Het stuk WEIDELAND aldaar, *de Doornenweide*. Ingezet op . . . - 2425.

4°. Ruim 10 Bunders BOUWLAND aldaar, Ingezet op . . . - 3799.

5°. Het stuk WEIDELAND aldaar, *de Kleine Weide*. Ingezet op . . . - 2226.

Welke 4 laatste parcelen in massa zijn ingezet op - 13215.

6°. Het stukje WEIDELAND, in *de Slagen*, onder *Wageningen*. Ingezet op . . . - 45.

7°. Het vierde gedeelte in de UITERWAARD, *de Kleikamp* aldaar. Ingezet op . . . - 1600.

8°. Het stuk HOOILAND, op *de Haar* aldaar. Ingezet op . . . - 305.

9°. Het stuk DITO, aldaar *bij Kruiponder* gelegen, genaamd *de Geer*. Ingezet op . . . - 706.

Om meerdere opgave en inlichtingen vervoege men zich bij den Heer *P. VAN KESTEREN*, het eerste parceel bewonende, welk parceel echter alleen zal kunnen bezigtigd worden, gedurende acht dagen voor den toeslag, den invallenden Zondag uitgezonderd, van 's morgens 9 tot des middags 1 uur; kunnende men almede informatien bekomen bij den Heer Mr. *E. SCHEIDIUS*, Advocaat te *Arnhem*.

---

† De Notaris Mr. *P. E. EKERTS*, residerende te *Twello*, Provincie *Gelderland*, zal, ten verzoeke van den eigenaar, op Zaturdag den 21sten November 1835, des namiddags ten 3 uren, doen inzetten, en veertien dagen daarna, zullende zijn den 5den December daaraanvolgende, finaal verkoopen, telkens ten huize van den Kastelein *VAN ENTER* te *Twello*, het bij en aan het Dorp *Twello*, op den afstand van ¾ uur van *Deventer*, zeer aangenaam gelegen, OUD ADELLIJK LANDGOED en BUITENPLAATS, *HACFORTS VEENHUIS* genaamd, bestaande in een aanzienlijk en wel betimmerd HEERENHUIS, voorzien van 11 meest behangen KAMERS, voorts KEUKENS, KELDERS en andere BERGPLAATSEN. — Voorts daarbij staand en voor weinige jaren geheel nieuw opgebouwd BOERENHUIS, benevens KOETSHUIS met STALLINGEN en SCHUUR. — Wijders uitgestrekte TUINEN, met allerbeste Vruchtboomen beplant, BOOMGAARD, opgaand en ander HOUT, wel aangelegde WANDELINGEN uitmakende, VISCHVIJVERS en GRACHTEN, en eindelijk BOUW- en WEIDELANDEN, benevens AKKERMAALSBOSSCHEN en HEGGEN. — Alles te zamen groot 27 Bunders en 16 Roeden, en behoorende ook hierbij nog eene DUBBELDE BANK in de Hervormde Kerk te *Twello*, alsmede eene aanzienlijke TIEND.

De gebouwen zullen te zien zijn iederen Maandag, Dingsdag en Donderdag, des namiddags na drie uren, mits men vooraf belet late vragen; terwijl de landgoederen door den Bouwman, daarop wonende, zullen worden aangewezen, en omtrent de Conditien van verkoop de noodige informatien, zoo bij den Heer verkooper, als ten Kantore van gemelden Notaris zullen te bekomen zijn.

---

† De Crediteuren in het faillissement van *H. PEPERKAMP*, Wijnkooper te *Arnhem*, worden bij dezen opgeroepen, om, binnen den tijd van veertig dagen, hetzij in persoon, hetzij door eenen gemagtigde, op te geven aan den benoemden provisioneelen sijndic, Mr. *H. J. KRONENBERG*, procureur te *Arnhem*, voor welke sommen en uit welken hoofde zij schuldeischers zijn, onder overlegging der bewijzen, waarop hunne vordering berust, hetzij aan gezegden provisioneelen sijndic, hetzij door nederlegging derzelve ter griffie der Regtbank te *Arnhem*, overeenkomstig Artikel 502 van het Wetboek van Koophandel.

Arnhem, den 9den November 1835.

---

† § † Op een Buitengoed, in het Schependom van *Arnhem*, wordt gevraagd een KOETSIER, van de Protestantsche Godsdienst en voorzien van goede getuigschriften. Men melde zich, met franco brieven, onder de Letter P. R. bij *PLOEG* en *MENTHEN*, Kruideniers in de Rijnstraat te *Arnhem*.

---

† § † De Ondergeteekenden hebben de eer, hunne geachte *Vrienden* en *Begunstigers* bij deze te verwittigen, dat zij op heden hunnen Handel in MANUFACTUREN en MODEGOEDEREN, (voor zoo verre zulks hun Handelshuis te *Zutphen* betreft) hebben overgedaan aan hunne vroegere Bedienden, de Heeren PETERS en KLUMPER, alhier woonachtig. Onder vriendelijke dankbetuiging voor de tot op heden genotene bewijzen van genegenheid en vertrouwen, nemen zij de vrijheid, gemelde hunne Opvolgers, in dien Handel, aan een ieder gunstig aan te bevelen.

ZUTPHEN, den 1sten November 1835.

VAN HULST en COMP.

---

§ § § De Ondergeteekenden, blijkens bovenstaande Advertentie van de Heeren VAN HULST en COMP. te *Zutphen* hunne Affaire in MANUFACTUREN en MODEGOEDEREN overgenomen hebbende, nemen bij dezen de vrijheid zich op het minzaamst aan te bevelen, bevolende bij voortduring eene prompte en civiele bediening.

ZUTPHEN, den 1sten November 1835.

PETERS en KLUMPER.

Door *BROESE en COMP.* te *Breda*, is alom de Inteekening geopend en het Prospectus, reeds voorzien van een 67tal Vragen en Opgaven, voor ieder belangstellende, *gratis* verkrijgbaar gesteld van een

TIJDSCHRIFT
VOOR
AANKOMENDE
ONDERWIJZERS.

In 4 stukken 's jaars à f 2.

De inhoud van dit tijdschrift zal zich tot de drie volgende hoofdonderwerpen bepalen:

I. AANKONDIGING VAN NIEUW UITGEKOMENE BOEKEN. II. MENGELINGEN. III. VRAGEN EN OPGAVEN.

In de eerste afdeeling zal men de lezers met het bestaan van zulke werken bekend maken, die of voor schoolgebruik, of tot eigene vorming van den onderwijzer worden in het licht gegeven.

De mengelingen zullen bestaan in opstellen over opvoeding en onderwijs, zielkunde, taal, rekenkunde, aardrijkskunde, natuurkundige wetenschappen, geschiedenis, godsdienst en zedekunde, of andere doelmatige onderwerpen.

De derde afdeeling zal bevatten: 1. Vragen over de opvoeding en onderwijs. 2. *a*. Taalkundige vragen, *b*. Opstellen ter verbetering en ontleding. 3. *a*. Vragen over de theorie der rekenkunst. *b*. Rekenkundige voorstellen. 4. Aardrijkskundige vragen en voorstellen. 5. *a*. Vragen over de natuurkunde, natuurlijke historie, technologie, enz. *b*. Natuurkundige voorstellen. 6. Geschiedkundige vragen, zoo over de bijbelsche en vaderlandsche als over de algemeene geschiedenis. 7. Vragen over godsdienst en zedekunde. 8. Bijzondere onderwerpen.

De strekking van deze afdeeling beschouwt men als zeer nuttig, daar zij, met eenen edelen naijver, den lust zal opwekken tot beproeving van eigene krachten, en daardoor de overtuiging doen erlangen hoe ver die krachten reiken, terwijl het vinden van het [illegible] wezenlijk genoegen oplevert. Om in de behoefte [illegible] [illegible] der [illegible] bouwstof voor dezelve, zoo veel mogelijk, [illegible] de opgaven van plaats hebbende examens.

De schoolonderwijzers, schoolonderwijzers-gezelschappen, ondermeesters en kweekelingen worden alzoo beleefdelijk uitgenoodigd tot het leveren van gepaste bijdragen en het beantwoorden en oplossen van vragen en voorstellen, die in dit tijdschrift zullen voorkomen. De inzenders van eenig opstel, van vragen, voorstellen, enz. kunnen dezelve met hunne naam of hun naamcijfer onderteekenen, om bij de opname te worden vermeld, zoo als ook eene lijst van de voornaamste oplossers achter elk stukje zal geplaatst worden.

Tot eene proeve van haren arbeid, laat de Redactie daarop in haar Prospectus een 67tal vragen en opgaven volgen, alle tot de hierboven opgegeven onderwerpen, onder de derde afdeeling voorkomende, betrekking hebbende, waarvan zij de antwoorden voor den 15den December, *franco*, bij de Uitgevers, te gemoet ziet, om daarvan in het eerstkomende stukje gebruik te maken.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.